

Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

► **B**

DIREKTIVA VIJEĆA 92/58/EEZ

od 24. lipnja 1992.

o minimalnim zahtjevima za postavljanje sigurnosnih znakova i/ili znakova za zaštitu zdravlja na radu (deveta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

(SL L 245, 26.8.1992., str. 23.)

Koju je izmijenila:

		Službeni list		
		br.	stranica	datum
► <u>M1</u>	Direktiva 2007/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2007.	L 165	21	27.6.2007.
► <u>M2</u>	Direktiva 2014/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014.	L 65	1	5.3.2014.
► <u>M3</u>	Uredba (EU) 2019/1243 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019.	L 198	241	25.7.2019.

▼B**DIREKTIVA VIJEĆA 92/58/EEZ**

od 24. lipnja 1992.

o minimalnim zahtjevima za postavljanje sigurnosnih znakova i/ili znakova za zaštitu zdravlja na radu (deveta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

ODJELJAK I.

OPĆE ODREDBE

*Članak 1.***Predmet**

1. Ovom Direktivom, koja je deveta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ, utvrđuju se minimalni zahtjevi za postavljanje sigurnosnih znakova i/ili znakova za zaštitu zdravlja na radu.

▼M2

2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na znakove za stavljanje opasnih tvari i pripravaka, proizvoda i/ili opreme na tržište, osim ako se druge odredbe Unije posebno na nju pozivaju.

▼B

3. Ova se Direktiva ne primjenjuje na znakove koji se upotrebljavaju za reguliranje cestovnog, željezničkog, unutarnjeg plovnog, morskog ili zračnog prijevoza.

4. Odredbe Direktive 89/391/EEZ u cijelosti se primjenjuju na cijelo područje navedeno u stavku 1., ne dovodeći u pitanje strože i/ili specifičnije odredbe ove Direktive.

*Članak 2.***Definicije**

Za potrebe ove Direktive:

- (a) „sigurnosni znakovi i/ili znakovi za zaštitu zdravlja” znači znakovi koji se odnose na određeni objekt, djelatnost ili stanje i daju informacije ili upute o sigurnosti i/ili zdravlju na radnom mjestu pomoću znaka na ploči, boje, svjetlosnog znaka ili zvučnog signala, govorne komunikacije ili ručnog signala, ovisno o slučaju;
- (b) „znak za zabranu” znači znak koji zabranjuje postupanje koje bi moglo uzrokovati opasnost;
- (c) „znak upozorenja” znači znak koji upozorava na opasnost;
- (d) „znak za obvezno postupanje” znači znak koji propisuje određeno postupanje;
- (e) „znak za izlaz u slučaju nužde ili za prvu pomoć” znači znak koji daje informacije o izlazima u slučaju nužde ili opremi za prvu pomoć i spašavanje;
- (f) „znak obavijesti” znači znak koji pruža informacije, različite od onih navedenih u točkama od (b) do (e);

▼B

- (g) „znak na ploči” znači znak koji pruža specifične informacije kombinacijom geometrijskog lika, boja i simbola ili piktograma, a vidljiv je ako ga se osvijetli svjetlošću određene jačine;
- (h) „dopunski znak na ploči” znači znak na ploči koji se upotrebljava zajedno s jednim od znakova opisanim pod (g), koji daje dopunske informacije;
- (i) „sigurnosna boja” znači boja kojoj je pripisano određeno značenje;
- (j) „simbol ili piktogram” znači lik koji opisuje stanje ili propisuje određeno postupanje i koji se upotrebljava na znaku na ploči ili na osvijetljenoj površini;
- (k) „svjetlosni znak” znači znak koji proizvodi naprava izrađena od prozirnih ili za svjetlo propusnih materijala, koji su osvijetljeni s unutarnje strane ili straga, tako da daju dojam osvijetljene površine;
- (l) „zvučni signal” znači šifrirani zvučni signal koji stvara i prenosi naprava koja je izrađena za tu namjenu, bez uporabe ljudskog ili umjetnoga glasa;
- (m) „govorna komunikacija” znači unaprijed dogovorena usmena poruka s ljudskim ili umjetnim glasom;
- (n) „ručni signal” je pomicanje i/ili položaj ruku i/ili šaka, u šifriranom obliku, za vođenje osoba koje izvode manevre koji predstavljaju opasnost za radnike.

ODJELJAK II.

OBVEZE POSLODAVACA*Članak 3.***Opća pravila**

1. Poslodavci osiguravaju sigurnosne znakove i/ili znakove za zaštitu zdravlja, kako je propisano ovom Direktivom, kad se opasnosti ne mogu izbjeći ili odgovarajuće smanjiti osnovnim tehnikama za zaštitu na radu ili mjerama, metodama ili postupcima koji se koriste u organizaciji rada, ili osiguravaju da su takvi znakovi postavljeni.

Poslodavci uzimaju u obzir svaku procjenu rizika koja je napravljena u skladu s člankom 6. stavkom 3. točkom (a) Direktive 89/391/EEZ.

2. Ne dovodeći u pitanje odredbe Priloga V., znakovi koji se koriste za cestovni, željeznički, unutarnji plovni, morski ili zračni prijevoz postavljaju se, kad god je to prikladno za te oblike prijevoza, unutar poduzeća i/ili društava.

*Članak 4.***Sigurnosni znakovi i/ili znakovi za zaštitu zdravlja koji se koriste prvi put**

Ne dovodeći u pitanje članak 6., sigurnosni znak i/ili znak za zaštitu zdravlja koji se prvi put koristi na radnom mjestu na dan ili poslije datuma iz članka 11. stavka 1. prvog podstavka, mora ispunjavati minimalne zahtjeve navedene u prilogima od I. do IX.

▼B*Članak 5.***Sigurnosni znakovi i/ili znakovi za zaštitu zdravlja koji su već u uporabi**

Ne dovodeći u pitanje članak 6., sigurnosni znak i/ili znak za zaštitu zdravlja koji je već bio u uporabi na radu prije datuma iz članka 11. stavka 1. prvog podstavka, mora ispunjavati minimalne zahtjeve navedene u prilogima od I. do IX., najkasnije osamnaest mjeseci nakon tog datuma.

*Članak 6.***Izuzeci**

1. Uzimajući u obzir vrste djelatnosti i/ili veličinu dotičnog poduzeća, države članice mogu odrediti kategorije poduzeća koja smiju u cijelosti, djelomično ili privremeno zamijeniti svjetlosne znakove i/ili zvučne signale predviđene u ovoj Direktivi alternativnim mjerama koje pružaju istu razinu zaštite.
2. Države članice mogu nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima odstupiti od primjene Priloga VIII. odjeljka 2. i/ili Priloga IX. odjeljka 3., ako propišu alternativne mjere koje jamče istu razinu zaštite.
3. Države članice se u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom, o primjeni stavka 1. savjetuju s organizacijama poslodavaca i radnika.

*Članak 7.***Informacije i upute za radnike**

1. Ne dovodeći u pitanje članak 10. Direktive 89/391/EEZ, radnici i/ili njihovi predstavnici obavješćuju se o svim mjerama koje se poduzimaju u vezi sa sigurnosnim znakovima i/ili znakovima za zaštitu zdravlja na radu.
2. Ne dovodeći u pitanje članak 12. Direktive 89/391/EEZ, radnici moraju dobiti odgovarajuće upute, posebno u obliku posebnih uputa u vezi sa sigurnosnim znakovima i/ili znakovima za zaštitu zdravlja, koji se upotrebljavaju na radu.

Upute iz prvog podstavka posebno obuhvaćaju značenje znakova, pogotovo znakova koji uključuju riječi te opće i specifično postupanje koje treba usvojiti.

*Članak 8.***Savjetovanje s radnicima i sudjelovanje radnika**

Savjetovanje s radnicima i sudjelovanje radnika i/ili njihovih predstavnika odvija se u skladu s člankom 11. Direktive 89/391/EEZ o pitanjima obuhvaćenim ovom Direktivom, uključujući priloge od I. do IX.

▼B

ODJELJAK III.

OSTALE ODREDBE**▼M3***Članak 9.***Izmjene priloga**

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 9.a kojima se u priloge unose strogo tehničke izmjene kako bi se u obzir uzeli tehničko usklađivanje i standardizacija u vezi s oblikovanjem i proizvodnjom sigurnosnih znakova i/ili znakova za zaštitu zdravlja ili naprava na radu, kao i tehnički napredak, promjene u međunarodnim propisima ili specifikacijama te napredak znanja u području sigurnosnih znakova i/ili znakova za zaštitu zdravlja ili naprava na radu.

Kada, u opravdanim i iznimnim slučajevima koji uključuju neposredan, izravan i ozbiljan rizik za fizičko zdravlje i sigurnost radnikâ i drugih osoba krajnje hitni razlozi zahtijevaju djelovanje u vrlo kratkom roku, na delegirane akte donesene na temelju ovog članka primjenjuje se postupak predviđen u članku 9.b.

*Članak 9.a***Izvršavanje delegiranja ovlasti**

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima ovim člankom.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 9. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 26. srpnja 2019. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 9. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva 13. travnja 2016 ⁽¹⁾.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 9. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav

⁽¹⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

▼ M3

prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produžuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

*Članak 9.b***Hitni postupak**

1. Delegirani akti doneseni na temelju ovog članka stupaju na snagu bez odgode i primjenjuju se sve dok nije podnesen nikakav prigovor u skladu sa stavkom 2. U priopćenju Europskom parlamentu i Vijeću o delegiranom aktu navode se razlozi za primjenu hitnog postupka.

2. Europski parlament ili Vijeće mogu podnijeti prigovor na delegirani akt u skladu s postupkom iz članka 9.a stavka 6. U takvom slučaju Komisija bez odgode stavlja dotični akt izvan snage nakon što joj Europski parlament ili Vijeće priopće svoju odluku o podnošenju prigovora.

▼ B*Članak 10.*

1. Direktiva 77/576/EEZ stavlja se izvan snage na datum naveden u članku 11. stavku 1. prvom podstavku.

Međutim, u slučajevima iz članka 5. ta Direktiva se nastavlja primjenjivati u razdoblju od najviše osamnaest mjeseci nakon tog datuma.

2. Svako pozivanje na Direktivu stavljenju izvan snage smatra se pozivanjem na odgovarajuće odredbe ove Direktive.

*Članak 11.***Završne odredbe**

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 24. lipnja 1994.

One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

2. Kad države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

3. Države članice Komisiji dostavljaju tekst odredaba nacionalnog prava koje donesu ili koje su donesene u području na koje se odnosi ova Direktiva.

▼ M1

▼ B*Članak 12.*

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

*PRILOG I.***OPĆI MINIMALNI ZAHTJEVI U VEZI SA SIGURNOSNIM ZNAKOVIMA I/ILI ZNAKOVIMA ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA NA RADU****1. Uvodne napomene**

- 1.1. Kad opće pravilo iz članka 3. ove Direktive zahtijeva sigurnosne znakove i/ili znakove za zaštitu zdravlja, oni moraju biti u skladu s posebnim zahtjevima u prilogima od II. do IX.
- 1.2. Ovim se Prilogom utvrđuju ti zahtjevi, opisuju različite uporabe sigurnosnih znakova i/ili znakova za zaštitu zdravlja te navode opća pravila o izmjenjivanju i kombiniranju znakova.
- 1.3. Sigurnosni znakovi i/ili znakovi za zaštitu zdravlja moraju se upotrebljavati samo za izražavanje poruka ili obavijesti navedenih u Direktivi.

2. Vrste znakova**2.1. Stalni znakovi**

- 2.1.1. Stalni znakovi na pločama moraju se upotrebljavati za znakove koji se odnose na zabrane, upozorenja i obvezne zahtjeve te označivanje mjesta i putova za izlaz u slučaju nužde te prostorija za pružanje prve pomoći.

Znakovi na pločama i/ili sigurnosne boje moraju se upotrebljavati za trajno označivanje lokacije i opreme za gašenje požara.

- 2.1.2. Znakovi na pločama, spremnicima i cijevima moraju biti postavljeni na način koji je propisan u Prilogu III.
- 2.1.3. Mjesta na kojima postoji opasnost od udara u prepreke ili padova moraju biti trajno označena sigurnosnom bojom i/ili oznakama na pločama.
- 2.1.4. Prometni putovi (prolazi) moraju biti trajno označeni sigurnosnom bojom.

2.2. Znakovi u određenim situacijama

- 2.2.1. Svjetlosni znakovi, zvučni signali i/ili govorna komunikacija moraju se upotrebljavati kada to zahtijeva situacija, uzimajući u obzir mogućnosti izmjenjivanja i kombiniranja znakova navedenih u odjeljku 3., za dojavljivanje opasnosti, pozivanje osoba da postupaju na određeni način i za evakuaciju osoba u slučaju nužde.
- 2.2.2. Ručni signali i/ili govorna komunikacija moraju se upotrebljavati kada to zahtijeva situacija, za vođenje osoba koje izvode opasne radnje.

3. Izmjenjivanje i kombiniranje znakova

- 3.1. Mogu se upotrijebiti bilo koji od sljedećih znakova, ako su jednako učinkoviti:

— sigurnosna boja ili znak na ploči za označivanje mjesta na kojem postoji prepreka ili opasnost od pada,

— svjetlosni znakovi, zvučni signali ili govorna komunikacija,

— ručni signali ili govorna komunikacija.

▼B

3.2. Neke vrste znakova mogu se upotrebljavati zajedno:

— svjetlosni znakovi i zvučni signali,

— svjetlosni znakovi i govorna komunikacija,

— ručni signali i govorna komunikacija.

4. Upute u donjoj tablici primjenjuju se na sve znakove, koji uključuju sigurnosnu boju:

Boja	Značenje ili namjena	Upute i obavijesti
Crvena	Znak zabrane	Opasno postupanje
	Alarm za opasnost	Naprave za zaustavljanje, isključivanje i isklapanje u nuždi Evakuacija
	Oprema za gašenje požara	Označivanje i mjesto
Žuta ili žuć- kasto-smeđa	Znak upozorenja	Pazite, poduzmite sigurnosne mjere Proučite
Plava	Znak za obvezno postupanje	Posebno postupanje ili djelovanje Nosite osobnu zaštitnu opremu
Zelena	Znak za izlaz u nuždi, znak za prvu pomoć	Vrata, izlazi, putovi, oprema, prostorije
	Nema opasnosti	Vraćanje u normalno stanje

5. Na učinkovitost znaka ne smije štetno utjecati:

5.1. prisutnost drugog izvora emisije iste vrste znakova, koji ometa vidljivost ili slušnost; stoga, posebno,

5.1.1. treba izbjegavati postavljanje previše znakova preblizu jedan drugome;

5.1.2. istodobno se ne smiju koristiti dva svjetlosna znaka, koja je lako moguće zamijeniti;

5.1.3. svjetlosni znak se ne smije upotrebljavati u blizini drugog sličnog svjetlosnog izvora;

5.1.4. dva zvučna signala ne smiju se koristiti istodobno;

5.1.5. zvučni signal ne smije se koristiti, ako je u okolini prevelika buka;

5.2. loše oblikovanje, nedovoljan broj, nepravilno postavljanje, slabo održavanje i nepravilno djelovanje znakova ili signalnih naprava.

6. Ovisno o zahtjevima, znakove i signalne naprave potrebno je redovno čistiti, održavati, pregledavati, popravljati i prema potrebi mijenjati, kako bi se osiguralo očuvanje bitnih i/ili funkcionalnih svojstava.

7. Broj i položaj znakova ili signalnih naprava koje je potrebno postaviti ovisi o stupnju rizika ili opasnosti ili o području koje treba pokriti.

▼ B

8. Znakovi za koje je potrebna određena vrsta energije moraju imati osigurano napajanje za slučaj nužde, u slučaju nestanka električne energije, osim ako je opasnost time uklonjena.
9. Aktiviranje svjetlosnog znaka i/ili zvučnog signala pokazuje kad je potrebno započeti s djelovanjem, znak ili signal moraju biti aktivirani toliko dugo koliko zahtijeva djelovanje.
Svjetlosni znakovi i zvučni signali moraju se ponovno aktivirati odmah nakon upotrebe.
10. Svjetlosne znakove i zvučne signale potrebno je provjeravati, kako bi se osiguralo da pravilno djeluju te da su učinkoviti prije nego se stave u uporabu, a kasnije u dovoljno čestim vremenskim razmacima.
11. Ako je sluh ili vid pojedinih radnika oslabljen, uključujući oslabljenje koje uzrokuje nošenje osobne zaštitne opreme, moraju se poduzeti mjere da se odgovarajući znakovi nadopune ili zamijene.

▼ M2

12. Površine, prostori ili ograđeni prostori koji se koriste za pohranu znatnih količina opasnih tvari ili smjesa moraju se označiti prikladnim znakom upozorenja iz odjeljka 3.2. Priloga II. ili na način naveden u odjeljku 1. Priloga III., osim ako su oznake na pojedinoj ambalaži ili spremnicima odgovarajuće za tu svrhu.
Ako ne postoji odgovarajući znak upozorenja u odjeljku 3.2. Priloga II. radi upozoravanja na opasne kemijske tvari ili smjese, mora se koristiti odgovarajući piktogram opasnosti, kao što je utvrđeno u Prilogu V. Uredbi (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ te o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.) (Posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 20., str. 3.).

PRILOG II.

MINIMALNI OPĆI ZAHTJEVI U VEZI ZNAKOVA NA PLOČAMA

1. **Bitne značajke**

- 1.1. Oblik i boje znakova na pločama navedeni su u odjeljku 3., u skladu s njihovom posebnom namjenom (znakovi na pločama koji označavaju zabranu, upozorenje, obvezno postupanje, put za izlaz u slučaju nužde, opremu za uporabu u slučaju nužde ili za gašenje požara).
- 1.2. Piktogrami moraju biti što jednostavniji i sadržavati samo bitne pojedinosti.
- 1.3. Piktogrami koji se upotrebljavaju mogu se malo razlikovati ili biti detaljniji od piktograma prikazanih u odjeljku 3., pod uvjetom da priopćavaju isti sadržaj te da zbog razlika ili prilagodbi sadržaj nije nerazumljiv.
- 1.4. Znakovi na pločama moraju biti izrađeni od materijala koji je otporan na udarce i vremenske utjecaje i prikladan za okoliš koji ga okružuje.
- 1.5. Dimenzije te kolorimetrijske i fotometrijske značajke znakova na pločama moraju biti takve da ih je moguće lako vidjeti i razumjeti.

2. **Uvjeti uporabe**

- 2.1. Znakovi na pločama se u načelu moraju postaviti na primjerenom visini i u položaju koji odgovara liniji gledanja, uzimajući u obzir moguće prepreke, bilo na pristupnoj točki na područje, u slučaju opće opasnosti, ili u neposrednoj blizini izvora posebne opasnosti ili predmeta te na dobro osvijetljenom, lako dostupnom i vidljivom mjestu.

Ne dovodeći u pitanje odredbe Direktive 89/654/EEZ, na mjestima sa slabom prirodnom osvijetljenošću treba koristiti fluorescentne boje, refleksne materijale ili dodatnu umjetnu rasvjetu.

- 2.2. Znak na ploči je potrebno odstraniti, kada situacija na koju se odnosi više ne postoji.

3. **Znakovi koji se koriste na pločama**

3.1. *Znakovi zabrane*

Bitne značajke:

— okruglog oblika,

— crni piktogram na bijeloj pozadini, crveni obrub i dijagonalna crta (crveni dio treba zauzeti najmanje 35 % površine znaka).

Znakovi koji se koriste na pločama

Zabranjeno pušenje

Zabranjeno pušenje i paljenje otvorene vatre

Zabranjen pristup pješacima vatre

▼B

Zabranjeno gašenje vodom

Zabranjeno piti vodu

Zabranjen pristup neovlaštenim osobama

Zabranjen pristup vozilima unutarnjeg prometa

Ne diraj

3.2. *Znakovi upozorenja*

Bitne značajke:

- trokutastog oblika,
- crni piktogram na žutoj pozadini s crnim obrubom (žuti dio treba zauzimati najmanje 50 % površine znaka).

Opasnost od požara ⁽¹⁾

Opasnost od eksplozivnog materijala

Opasnost od otrovnog materijala

Opasnost od korozivnog materijala

Opasnost od radioaktivnog materijala

Opasnost od visećeg tereta

⁽¹⁾ U nedostatku posebnog znaka za visoku temperaturu.

▼ **B**

Opasnost od vozila unutarnjeg prometa

Opasnost od električne struje

Opća opasnost

▶⁽¹⁾ **M2**

Opasnost od laserskih zraka

Opasnost od oksidacijskog materijala

Opasnost od neionizirajućeg zračenja

Opasnost od jakog magnetskog polja

Opasnost od zapreka

Opasnost od pada

(*)

Biološka opasnost

Opasnost od niske temperature

▶ **M2** ——— ◀

(*) Piktogram određen Direktivom Vijeća 90/679/EEZ od 26. studenoga 1990. o zaštiti radnika od rizika od izloženosti biološkim sredstvima pri radu (sedma pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ / SL br. L 374, 31. 12. 1990., str. 1.

(***) Ovaj znak upozorenja ne koristi se radi upozoravanja na opasne kemijske tvari ili smjese, osim kada se rabi u skladu s drugim stavkom odjeljka 5. Priloga III. za označivanje skladišta opasnih tvari ili smjesa.

▼B3.3. *Znakovi za obvezno postupanje*

Bitne značajke:

- okruglog oblika,
- bijeli piktogram na plavoj pozadini (plavi dio mora zauzimati najmanje 50 % površine znaka).

Obvezno nošenje zaštitnih naočala

Obvezno nošenje zaštitne kacige

Obvezno nošenje zaštitnih slušalica

Obvezno nošenje maske za disanje

Obvezno nošenje zaštitne obuće

Obvezno nošenje zaštitnih rukavica

Obvezna uporaba zaštitne odjeće

Obvezna uporaba štitnika za oči i lice

Obvezna uporaba zaštitnog pojasa

Obvezan prolaz za pješake

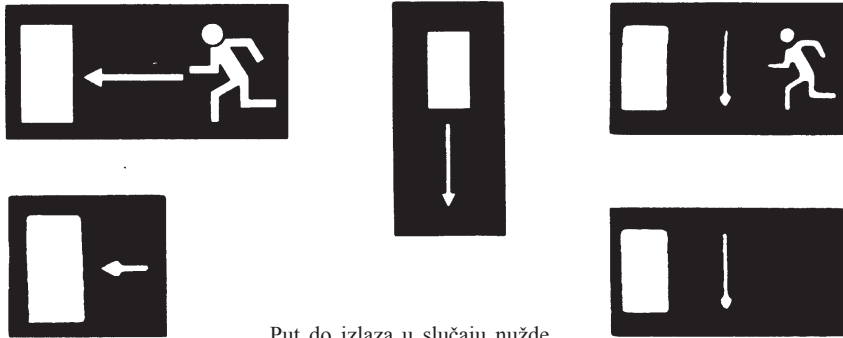
Opći znak o obveznom postupanju (uz kojeg, kada je potrebno, stoji drugi znak)

▼B

3.4. Znakovi za izlaz u slučaju nužde ili za prvu pomoć

Bitne značajke:

- pravokutnog ili kvadratnog oblika,
- bijeli piktogram na zelenoj pozadini (zeleni dio treba zauzeti najmanje 50 % površine znaka).

Put do izlaza u slučaju nužde

U ovom smjeru (dopunski znak obavijesti)

Prva pomoć

Nosila

Sigurnosni tuš

Ispiralica za oči

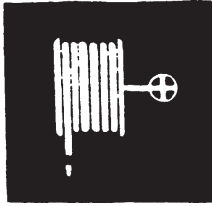

Telefon u slučaju nužde za prvu pomoć ili izlaz

▼B3.5. *Znakovi za gašenje požara*

Bitne značajke:

- pravokutnog ili kvadratnog oblika,
- bijeli piktogram na crvenoj pozadini (crveni dio treba zauzeti najmanje 50 % površine znaka).

Vatrogasna cijev

Ljestve

Aparat za gašenje
požara

Telefon u slučaju nužde

U ovom smjeru (dopunski znak obavijesti)

▼B*PRILOG III.***MINIMALNI ZAHTJEVI ZA ZNAKOVE NA SPREMNICIMA I CIJEVIMA****▼M2**

1. Spremnici koji se rabe pri radu s kemijskim tvarima ili smjesama koje su razvrstane kao opasne u skladu s kriterijima za bilo koji razred fizikalne opasnosti ili opasnosti za zdravlje u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te spremnici koji se rabe za skladištenje takvih opasnih tvari ili smjesa, zajedno s vidljivim cijevima koje sadržavaju ili kojima se prenose takve opasne tvari i smjese, moraju biti označeni odgovarajućim piktogramima opasnosti u skladu s navedenom Uredbom.

Prvi stavak ne odnosi se na spremnike koji se upotrebljavaju pri radu u kratkom razdoblju ni na spremnike čiji se sadržaj često mijenja, ako su pritom poduzete odgovarajuće alternativne mjere, posebno u pogledu informiranja i/ili osposobljavanja, kojima se jamči jednaka razina zaštite.

Oznake iz stavka 1. mogu biti:

- zamijenjene znakovima upozorenja iz Priloga II. koji sadržavaju jednake piktograme ili simbole. Ako u odjeljku 3.2. Priloga II. ne postoji odgovarajući znak upozorenja, mora se uporabiti odgovarajući piktogram opasnosti određen u Prilogu V. Uredbi (EZ) br. 1272/2008,
- dopunjene dodatnim informacijama, kao što su ime i/ili formula opasne tvari ili smjese te pojedinosti o opasnosti,
- za prenošenje spremnika na mjestu rada, zamijenjene ili dopunjene znakovima koji se u cijeloj Uniji primjenjuju za prijevoz opasnih tvari ili smjesa.

▼B

2. Znakovi moraju biti postavljeni:
 - na vidljivoj strani/stranama,
 - u neodstranjivom, samoljepivom ili obojanom obliku.
3. Kad je prikladno, znakovi iz odjeljka 1. ovog Priloga moraju imati bitne značajke definirane u odjeljku 1.4. Priloga II. te moraju ispunjavati uvjete za uporabu znakova na pločama, propisane u odjeljku 2. Priloga II.
4. Ne dovodeći u pitanje odjeljke 1., 2. i 3., oznake na cijevima moraju biti postavljene na vidljivim mjestima u blizini najopasnijih točaka, poput ventila i spojeva, te u primjerenim razmacima.
5. Površine, prostori ili ograđeni prostori, koji se koriste za pohranu znatnih količina opasnih tvari ili ►**M2** smjesa ◀, moraju se označiti odgovarajućim znakom upozorenja iz odjeljka 3.2. Priloga II., ili se moraju označiti u skladu s odjeljkom 1. Priloga III., osim ako je označivanje pojedine ambalaže ili spremnika odgovarajuće za tu svrhu, uzimajući u obzir Prilog II. točku 1.5. u pogledu dimenzija.

Skladišta većih količina opasnih tvari ili ►**M2** smjesa ◀ mogu biti označena znakovima upozorenja za opću opasnost.

Gore spomenuti znakovi ili oznake moraju biti postavljeni, prema potrebi, u blizini skladišnog prostora ili na vratima koja vode u skladišni prostor.

▼B

PRILOG IV.

**MINIMALNI ZAHTJEVI ZA IDENTIFIKACIJU I LOKACIJU OPREME
ZA GAŠENJE POŽARA**

1. Uvodna napomena

Ovaj Prilog odnosi se na opremu koja se koristi isključivo u svrhu gašenja požara.

2. Oprema za gašenje požara mora se označiti posebnom bojom za opremu i stavljanjem znaka na ploči tamo gdje se nalazi oprema, i/ili korištenjem određene boje za mjesta gdje se takva oprema čuva ili gdje se do nje može doći.

3. Boja za raspoznavanje ove opreme je crvena.

Crvena površina mora biti dovoljno velika, kako bi se omogućilo jednostavno raspoznavanje opreme.

4. Za označivanje lokacija ove opreme, moraju se koristiti znakovi na pločama iz odjeljka 3.5. Priloga II.

▼B*PRILOG V.***MINIMALNI ZAHTJEVI ZA ZNAKOVE KOJI SE UPOTREBLJAVAJU
ZA PREPREKE I OPASNA PODRUČJA TE ZA OZNAČIVANJE
PROMETNIH PUTOVA****1. Znakovi za prepreke i opasna područja**

- 1.1. Mjesta na kojima postoji rizik od sudaranja s preprekama, pada ili predmeta koji padaju, treba označiti naizmjeničnim žutim i crnim ili crvenim i bijelim prugama, u izgrađenim zonama u poduzeću, do kojih radnici tijekom svoga rada imaju pristup.
- 1.2. Dimenzije oznaka moraju biti razmjerne opsegu prepreke ili opasnog područja.
- 1.3. Žute i crne ili crvene i bijele pruge moraju biti pod kutom od približno 45° i otprilike iste veličine.
- 1.4. Primjer:

2. Označivanje prometnih putova

- 2.1. Kad uporaba i oprema prostorija to zahtijeva radi zaštite radnika, prometni putovi (prolazi) za vozila moraju biti jasno označeni neprekinutim prugama jasno vidljive boje, po mogućnosti bijele ili žute, vodeći računa o boji tla.
- 2.2. Pruge moraju biti smještene tako da označuju potreban siguran razmak između vozila i predmeta koji se mogu nalaziti u blizini, te između pješaka i vozila.
- 2.3. Stalni prometni putovi (prolazi) u vanjskim izgrađenim zonama trebaju, koliko je god moguće, biti slično označeni, osim ako su opremljeni odgovarajućim ogradama ili pločnicima.

*PRILOG VI.***MINIMALNI ZAHTJEVI ZA SVJETLOSNE ZNAKOVE****1. Bitne značajke**

- 1.1. Svjetlost koju emitira znak mora proizvoditi svjetleći kontrast prikladan njegovoj okolini, u skladu s predviđenim uvjetima uporabe znaka, ali bez bliještanja radi pretjerane količine svjetlosti ili slabe vidljivosti, kao posljedice nedovoljnog svjetla.
- 1.2. Svjetleća površina koju emitira znak može biti jednobojna ili može sadržavati piktogram na određenoj pozadini.
- 1.3. Jedina boja mora biti u skladu s tablicom boja i njihovim značenjima, navedenim u odjeljku 4. Priloga I.
- 1.4. Također, ako znak sadrži piktogram, on mora biti u skladu sa svim odgovarajućim pravilima navedenim u Prilogu II.

2. Posebna pravila za uporabu

- 2.1. Ako naprava može emitirati i neprekidne i isprekidane znakove, isprekidani znak se treba koristiti za označivanje višeg stupnja opasnosti ili žurnije potrebe za zahtijevanom intervencijom ili djelovanjem od onoga kojeg označava neprekidni znak.

Trajanje svakog bljeska i učestalost bljeskova isprekidanog svjetlosnog znaka moraju biti takvi, da se:

- osigura odgovarajući prijem poruke, i
- izbjegne svaka zamjena između različitih svjetlosnih znakova ili zamjena s neprekidnim svjetlosnim znakom.

- 2.2. Ako se bljeskajući znak upotrebljava umjesto zvučnog ili zajedno s njim, pri tome treba koristiti identične šifre.
- 2.3. Naprave koje emitiraju bljeskajuće znakove u slučaju ozbiljne opasnosti moraju biti redovito održavane te opremljene pomoćnom svjetiljkom.

▼B

PRILOG VII.

MINIMALNI ZAHTJEVI ZA ZVUČNE ZNAKOVE

1. Bitne značajke

1.1. Zvučni signali moraju:

- (a) imati zvučnu razinu, koja je znatno viša od razine buke u okolini, tako da je čujna, a nije pretjerana ili bolna;
- (b) biti lako prepoznatljivi, posebno glede trajanja impulsa i vremenskih razmaka između impulsa ili grupa impulsa te se jasno razlikovati od drugih zvučnih signala i buke u okolini.

1.2. Ako naprava može emitirati zvučni znak pri promjenljivim i stalnim frekvencijama, promjenljiva frekvencija se treba koristiti za označivanje višeg stupnja opasnosti ili žurnije potrebe za zahtijevanom intervencijom ili djelovanjem, u usporedbi sa stalnom frekvencijom.

2. Šifra

Signal za evakuaciju mora biti neprekidan.

PRILOG VIII.

MINIMALNI ZAHTJEVI ZA GOVORNU KOMUNIKACIJU

1. Bitne značajke

- 1.1. Govorna komunikacija između govornika ili odašiljačelja i jednog ili više slušatelja, treba se odvijati u obliku (ponekad šifriranih) kratkih tekstova, fraza, grupa riječi i/ili pojedinih riječi.
- 1.2. Govorne poruke trebaju biti što kraće, jednostavnije i razumljivije; govorne sposobnosti govornika i slušne sposobnosti slušatelja moraju biti takve da osiguravaju pouzdanu govornu komunikaciju.
- 1.3. Govorna komunikacija je neposredna (pomoću ljudskog glasa) ili posredna (pomoću ljudskog ili umjetnoga glasa, kojeg emitiraju bilo kakva odgovarajuća sredstva).

2. Posebna pravila za uporabu

- 2.1. Osobe koje koriste govornu komunikaciju moraju dobro poznavati jezik koji se koristi, tako da mogu pravilno izgovarati i razumjeti izgovorenu poruku i posljedično postupati na način prikladan za zdravlje i/ili sigurnost.
- 2.2. Ako se govorna komunikacija upotrebljava umjesto pokreta ili zajedno s pokretima, treba upotrebljavati sljedeće šifrirane riječi:

— početak	za oznaku početka naredbe,
— zaustavljanje	za prekid ili završetak pomicanja,
— kraj	za završetak operacije,
— dizanje	za podizanje tereta,
— spuštanje	za spuštanje tereta,
— naprijed	} treba uskladiti s odgovarajućim ručnim signalima,
— natrag	
— desno	
— lijevo	
— opasnost	za zaustavljanje u nuždi,
— brzo	za ubrzanje pokreta iz sigurnosnih razloga.

*PRILOG IX.***MINIMALNI ZAHTJEVI ZA RUČNE SIGNALE****1. Značajke**

Ručni signali moraju biti precizni, jednostavni, dobro vidljivi, laki za izvođenje i razumijevanje i vidljivo različiti od drugih takvih signala.

Ako se koriste obje ruke istodobno, mora ih se pomicati simetrično i samo za davanje jednog znaka.

Pod uvjetom da ispunjavaju gore navedene uvjete, signali koji se koriste mogu se malo razlikovati ili biti detaljniji od onih prikazanih u odjeljku 3.; moraju, međutim, imati jednako značenje i biti jednako razumljivi.

2. Posebna pravila za uporabu

- 2.1. Osoba koja daje znakove, dalje u tekstu „signalist”, upotrebljavat će pokrete ruku/dlanova za davanje manevarskih uputa osobi koja prima znakove, dalje u tekstu „rukovatelju”.
- 2.2. Signalistu mora biti omogućeno da vizualno prati sve manevre, a da pri tom nije ugrožen.
- 2.3. Obveze signalista moraju se sastojati isključivo od usmjeravanja manevara i osiguranja sigurnosti radnika u blizini.
- 2.4. Ako nisu ispunjeni uvjeti iz točke 2.2., treba postaviti jednog ili više dodatnih signalista.
- 2.5. Rukovatelj mora prekinuti manevar u tijeku, kako bi zahtijevao nove upute, ako primljene naredbe ne može izvesti s potrebnim sigurnosnim jamstvima.

2.6. Pomagala:

Rukovatelju mora biti omogućeno da lako prepozna signalista.

Signalist mora nositi jedan ili više odgovarajućih elemenata za raspoznavanje npr. jaknu, kacigu, narukavnike i reflektirajuće trake ili nositi signalne palice.

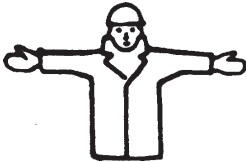

Obilježja za raspoznavanje moraju biti svijetlih boja, po mogućnosti iste boje te isključivo namijenjeni signalistu.

3. Šifrirani signali koji se koriste

Uvodna napomena:

Sljedeći niz šifriranih signala ne utječe na druge šifre primjenjive na razini Zajednice, koje se koriste u određenim sektorima za iste manevre:

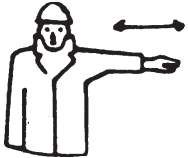

▼ **B**

Značajke	Opis	Prikaz
A. Opći znakovi		
POČETAK Pažnja Početak naredbe	Obje ruke su ispružene vodoravno sa dlanovima okrenutim naprijed	
ZAUSTAVLJANJE Prekid Kraj pokretanja	Desna ruka upravljena prema gore s dlanom okrenutim naprijed	
KRAJ Kraj radnje	Obje ruke su prekrížene u visini grudi	
B. Okomito kretanje		
DIZANJE	Desna ruka upravljena prema gore s dlanom okrenutim naprijed koji lagano kruži	
SPUŠTANJE	Desna ruka upravljena prema dole s dlanom okrenutim prema unutra koji lagano kruži	

▼ **B**

Značajke	Opis	Prikaz
OKOMITA UDALJENOST	Ruke pokazuju relevantnu udaljenost	

C. Vodoravno kretanje

KRETANJE NAPRIJED	Obje ruke su zakrenute s dlanovima okrenutim prema gore i laganim pokretima podlaktica prema sebi	
KRETANJE NATRAG	Obje ruke su zakrenute s dlanovima okrenutim prema dole i laganim pokretima podlaktica od sebe	
DESNO od signaliste	Desna ruka je ispružena više ili manje vodoravno s dlanom okrenutim prema dole i lagano pravi male pokrete u desno	
LIJEVO od signaliste	Lijeva ruka je ispružena više ili manje vodoravno s dlanom okrenutim prema dole i lagano pravi male pokrete u lijevo	
VODORAVNA UDALJENOST	Ruke pokazuju relevantnu udaljenost	

▼ B

Značajke	Opis	Prikaz
D. Opasnost		
OPASNOST Žurno zaustavljanje	Obje ruke upravljene prema gore s dlanovima okrenutim naprijed	
BRZO	Sva kretanja ubrzati	
SPORO	Sva kretanja usporiti	